

Как да променим циничния ни светоглед?

Николета Марчева, СУ „Св. Паусий Хилендарски“, гр. Златица

Ние сме будни, отговорни и можещи

Знаете ли, че България е една от най-богатите на биологично разнообразие държави в Европа – на малка площ имаме планини, море, пустинни зони, ледникови езера, розови долини и вулканични форми? А знаете ли, че Родопите са една от най-старите планини на континента – на над 200 милиона години? А знаете ли, че сме в топ 3 по минерални извори в Европа с над 700 естествени източника? А, че първият златен трезор в света е Варненският некропол – по-стар дори от египетските пирамиди? Това е България – древна, богата, необикновена. И в същото време... знаете ли, че средните доходи у нас са сред най-ниските в ЕС? Че България често е в дъното на класациите за корупция? Че много хора вярват, че законите не се прилагат еднакво за всички? А кога последно чухте „При нас всичко става чрез връзки“, „Това е положението“, „Ние сме си такива“, „Тука е така“? Това също е България – уморена, разочарована, цинична. Но всъщност... Тук наистина ли е така?

Цинизмът не е наша национална черта. Той е навик – удобен, защитен, роден от години разочарования. Навик, който ни казва, че няма смисъл да опитваме, защото „нищо няма да се промени“. Навик, който ни освобождава от отговорност, но ни лишава от бъдеще. И най-опасното – навик, който започва да звучи като истина, само защото го повтаряме достатъчно дълго. Цинизмът е удобен. Той е мекото кресло, в което сядаш, когато си уморен от надежда. Той е оправданието, което си повтаряме, за да не действаме. Той е начинът да се предпазим от разочарование, като се откажем предварително. Но цинизмът е и нещо друго – пречка, която можем да преминем, ако започнем да говорим и действаме различно.

Видяла съм го в моменти, в които България не беше цинична. Видях го в протестите, когато хиляди хора излязоха по улиците, защото им беше писнало от лъжи и корупция. Тогава България беше будна. Хората не казваха „няма смисъл“, казваха „стига“. И това „стига“ беше по-силно от всяка апатия. Видях го в спортните ни успехи – в националния ни отбор по волейбол, който играе с такава страст, че за миг забравяме всичките си оправдания. И за миг всички бяхме обединени и цяла България правеше само едно – гледаше финала на Световното първенство по волейбол. Тогава България беше можеща. Никой не казваше „ние сме малки“, всички казваха „ние сме силни и обединени“. Видяла съм го в малките общности – доброволци, които помагат на възрастни хора, младежи, които събират средства за каузи, учители, които работят от сърце, а не просто за заплата. Тогава България беше отговорна. Никой не казваше „няма кой“, а всички казваха „аз ще бъда този“. Тези моменти

не са случайни. Те са доказателства. Доказателства, че България не е проблем – проблемът е начинът, по който говорим за нея.

Цинизмът започва от езика. От „няма смисъл“, „всички са маскири“, „тук нищо не става“. Но промяната също започва от езика. От „можем“, „искаме“, „правим“. От избора да вярваме един в друг, дори когато е трудно. Защото доверието не е чувство. Доверието е избор, който правим всеки ден. И ако днес изберем да вярваме, че сме будни – утре ще бъдем. Ако изберем да вярваме, че сме отговорни – ще действваме като такива. Ако изберем да вярваме, че сме можещи – ще постигнем повече, отколкото си позволяваме да мечтаем.

Но има и нещо друго. Цинизмът не е просто дума. Той е диагноза. Той е симптом на общество, което е забравило, че има сила. На хора, които са се отказали да вярват, преди да са опитали. На млади, които се раждат с мечти, но порастват с оправдания. И точно затова е време да го прекъснем. Писнало ни е от цинизъм. Писнало ни е да слушаме, че „тук не става“. Писнало ни е да приемаме посредствеността като съдба. Писнало ни е да се отказваме, преди да сме започнали. Писнало ни е да чакаме някой друг да оправи нещо, което ние самите разрушаваме с думите си.

Понякога си мисля, че най-голямата ни национална трагедия не е бедността, нито корупцията, нито разделението. Най-голямата ни трагедия е, че сме започнали да приемаме тези неща като нормални. Свикнали сме да очакваме разочарование, преди още да сме опитали. Свикнали сме да гледаме на успеха с подозрение, на промяната – с недоверие, на бъдещето – със страх. И точно този навик ни държи в положението, в което сме – не защото не можем повече, а защото сме свикнали да очакваме по-малко. Не липсата на възможности, а липсата на вяра, че ги заслужаваме. Не липсата на път, а липсата на смелост да тръгнем по него. Не липсата на сила, а липсата на убеждение, че я имаме.

Истината е проста, но тежка – България е толкова силна, колкото е силна вярата ни в нея. И толкова слаба, колкото е слаб езикът, с който говорим за нея. Ако искаме промяна, трябва да започнем оттам, откъдето започва всичко – от себе си. От думите си. От действията си. От избора да не бъдем наблюдатели, а участници. Ние не сме „такива“. Ние сме такива, каквито решим да бъдем. Ние сме будни. Ние сме отговорни. Ние сме можещи. И ако има нещо, което може да разтърси циничния ни светоглед, то е това – да спрем да чакаме и да започнем да действваме. Сега. Не утре. Не „някой ден“. Сега.

Защото бъдещето няма да ни чака. Но ние можем да го настигнем, ако повярваме, че заслужаваме повече от цинизъм. И най-накрая да започнем да живеем като хора, които вярват в страната си, а не като хора, които се извиняват за нея